

שאלות תרגול

עדכוני חקיקה ופסיקה

מועד יוני 2025

בית הספר רייסמן
בית הספר האינטרנטי הראשון להכנה לבחינות הלשכה

סדר דין פלילי

1. אבי הודה בבית המשפט במסגרת הסדר טיעון בעבירת תקיפה בנסיבות מחמירות. טרם מתן גזר הדין, הגיש אבי בקשה לחזור בו מהודאתו, בטענה כי בעת ההודאה היה נתון ללחץ מצד סנגורו ולא הבין את ההשלכות המלאות של ההודאה.
כיצד צפוי בית המשפט להכריע בבקשה?

- א. בית המשפט יסרב בכל מקרה לאפשר חזרה מהודאה, מאחר שההודאה ניתנה במהלך משפט.
- ב. בית המשפט יבחן האם מתקיימת אחת מעילות ההצדקה לחזרה מהודאה: פגם ברצון, כשל בייצוג או רצון כן לחשיפת האמת.
- ג. מאחר וההודאה ניתנה במסגרת הסדר טיעון, אין כל אפשרות לחזור ממנה.
- ד. רק בית המשפט העליון מוסמך להתיר חזרה מהודאה בעבירה מסוג פשע.

2. התביעה העבירה לחשוד, גלעד, הודעה כי חומר החקירה בעניינו הועבר מהמטרה וכי נשקלת הגשת כתב אישום בגין עבירת פשע. גלעד פנה לרשות התביעה וביקש שימוע. נקבע לו מועד, אך הוא לא התייצב, ולא ביקש מועד חלופי. לאחר מכן הוגש נגדו כתב אישום. גלעד טוען בבית המשפט כי נפל פגם חמור בהליך משום שלא התקיים שימוע ענייני בעניינו.
מה הדין?

- א. כתב האישום יבוטל, משום שהשימוע לא הושלם במלואו.
- ב. רשות התביעה פעלה שלא כדין משום שלא ניתנה ארכה של 30 ימים נוספים לחשוד.
- ג. כתב האישום לא יבוטל, שכן משנמנע החשוד מלקיים את השימוע – לא נפל פגם בהליך.
- ד. כתב האישום יידחה עד שיושלם שימוע מלא מול החשוד.

3. לאחר הגשת כתב אישום בעבירת פשע נגד הנאשם שחר, ביקש סנגורו לעיין בכלל חומרי החקירה. התביעה סירבה להעביר לידי מסמך פנימי הכולל המלצה של קצין משטרה לסגור את התיק נגד שלושה חשודים נוספים, בצירוף נימוקים השוואתיים בנוגע להעמדת שחר לדין בלבד. כמו כן, העבירה התביעה את עיקר חומרי החקירה רק בשלב ההוכחות, חודשים לאחר הגשת כתב האישום.
איזה מהמשפטים הבאים נכון ביותר?

- א. מדובר במסמך פנימי שאינו נחשב חומר חקירה, ולכן התביעה אינה מחויבת להעבירו, גם אם יש בו נימוקים מהותיים.
- ב. המסמך יכול להיחשב כחומר חקירה אם יש בו נימוקים מהותיים להבחנה בין הנאשם לבין יתר החשודים, וההגנה תוכל לעיין בו אם יוכח שהוא חיוני.
- ג. אין כל פסול בעיכוב בהעברת חומרי חקירה, כל עוד ההגנה קיבלה את החומר לפני סיום המשפט.
- ד. רשימת כל החומר כוללת רק חומרים גולמיים מהחקירה, ולא נדרשת לכלול חומר מודיעיני או מסמכים פנימיים כלל.

4. בפרשת היעלמותו של יונתן, ביצעה המשטרה במשך שנה פעולות רבות לאיתורו במסגרת מבצע לאיתור נעדרים. רק שנה לאחר מכן זוהה קשר לחשוד ספציפי, והחלה חקירה פלילית ממוקדת. עם סיום החקירה, עמדה רשות התביעה בפני דילמה – האם ניתן להאריך את תקופת ההתיישנות, שכן החקירה הפורמלית ביחס לחשוד החלה באיחור.
איזה מבין ההיגדים הבאים מתאר את המצב המשפטי באופן הנכון ביותר?

- פעולות חקירה הנעשות במסגרת מבצע איתור נעדרים אינן חקירה לפי חיקוק, ולכן לא עוצרות את מרוץ ההתיישנות.
- רק חקירה הכוללת גביית עדות או תשאול של חשוד יכולה להיחשב כ"חקירה על פי חיקוק" לצורך הארכת ההתיישנות.
- פעולות איסוף ראיות כלליות, גם אם אינן מופנות כלפי חשוד מסוים, עשויות להיחשב כ"חקירה על פי חיקוק" אם יש להן זיקה לעבירה הנחקרת.
- הארכת תקופת ההתיישנות מחייבת בכל מקרה אישור של בית המשפט המחוזי.

5. במהלך דיון מקדמי לפי סעיף 143א לחוק סדר הדין הפלילי, התנהל שיח בלתי פורמלי בין ההגנה לתביעה בניסיון להגיע להסדר טיעון. הדיון לא הבשיל להסכמה, והשופט המנהל קבע כי יש להעביר את התיק לשופט אחר לשם בירור ההליך העיקרי. לאחר פתיחת המשפט בפני השופט החדש, מבקשת התביעה לצרף את פרוטוקול הדיון המקדמי ולהסתמך עליו לצורך סתירת טענה חדשה של ההגנה שנאמרה לראשונה במשפט העיקרי. ההגנה מתנגדת.
מה הדין?

- אסור להעביר את פרוטוקול הדיון המקדמי לשופט שדן בהמשך ההליך, ואין לעשות בו שימוש ראיתי אלא בהסכמת הצדדים.
- בית המשפט רשאי לעיין בפרוטוקול הדיון המקדמי בכל שלב, כל עוד לא מדובר בפרוטוקול של הצעת הסדר טיעון.
- פרוטוקול דיון מקדמי אינו חלק מהתיק הציבורי, ולכן לא ניתן להסתמך עליו ללא החלטת נשיא בית המשפט.
- ניתן להציג את פרוטוקול הדיון המקדמי רק אם אחד הצדדים מחליט לזמן את השופט שניהל את הדיון כעד מטעמו.

דיני ראיות

1. במהלך תביעה אזרחית בגין רשלנות, ביקש התובע להגיש חוות דעת שכתב עורך דין מומחה בתחום דיני הנזיקין. חוות הדעת סוקרת את הוראות הדין הרלוונטיות, מפרשת אותן, ומחילה אותן על העובדות בתיק. הנתבע התנגד להגשת המסמך בטענה כי מדובר בפרשנות משפטית בלבד, שאינה חוות דעת מקצועית קבילה.
כיצד יכריע בית המשפט?

- בית המשפט לא יקבל את חוות הדעת, משום שהיא עוסקת בפרשנות משפטית ולא בשאלה מקצועית, מדעית או רפואית.
- בית המשפט יקבל את חוות הדעת, משום שהיא נכתבה על ידי מומחה לדין ומסייעת לבית המשפט בפרשנות משפטית.
- בית המשפט יקבל את חוות הדעת רק אם היא הוגשה בגיבוי של פלט דיגיטלי.
- בית המשפט לא יקבל את חוות הדעת רק אם לא צורפה לה תעודת רופא המעידה על כשירות מחבר המסמך.

2. במהלך משפט פלילי, ביקשה התביעה להגיש הודעה בכתב שנגבתה מעד במהלך החקירה במשטרה, מבלי לזמן את העד למתן עדות. הסנגור הסכים להגשת ההודעה מטעמי נוחות אך ציין כי הוא אינו מסכים לכל תוכנה של ההודעה. הנאשם מיוצג על ידי עורך דין.
כיצד יכריע בית המשפט בבקשה?

- א. יפסול את ההודעה, שכן אין כלל אפשרות להגיש אמרה מחוץ לבית המשפט מבלי לזמן את העד לעדות.
- ב. יקבל את ההודעה, כיוון שניתנה הסכמה פורמלית של הסנגור להגשתה, אף שאין הסכמה לתוכנה.
- ג. יפסול את ההודעה, כיוון שאין הסכמה של שני הצדדים גם לתוכן האמרה.
- ד. יקבל את ההודעה רק אם תוכנה אושר בבית המשפט על ידי עד מומחה.

סדר דין אזרחי

1. במסגרת הליך אזרחי, הנתבע מחזיק בידיו דו"ח שהוכן על ידי רואה חשבון חיצוני ואינו צד להליך. הדו"ח עוסק בנושא עסקי המצוי במחלוקת בין הצדדים. הנתבע מסרב לגלות את הדו"ח בטענה כי הוא נערך בידי צד שלישי חיצוני ואינו רלוונטי להליך.
מה הדין?

- א. הדו"ח אינו חייב בגילוי מאחר שהוא נערך על ידי צד שלישי שאינו צד להליך.
- ב. המסמך אינו מחויב בגילוי אם הוא לא נשלח לצד שכנגד טרם ההליך.
- ג. על הנתבע לגלות את המסמך, שכן הוא נוגע לעניינים השנויים במחלוקת – גם אם נערך על ידי צד שלישי.
- ד. המסמך ייחשב כחסוי אוטומטית, אם לא צורף לכתבי הטענות או תצהירי עדות ראשית.

2. בהליך ערעור אזרחי, צד שלישי מבקש להצטרף כמשיב, בטענה כי ההכרעה בערעור עשויה להשפיע על זכויותיו, אף על פי שלא היה צד להליך בבית המשפט קמא ולא הגיש ערעור עצמאי. בית המשפט נדרש להכריע האם לצרפו כמשיב להליך.
איזו מהטענות הבאות משקפת באופן המדויק ביותר את אמות המידה שבית המשפט יבחן לצורך הכרעה בבקשה?

- א. האם קיימת הסכמה מצד המערער לצירוף המשיב החדש והאם מדובר בבעל דין קודם בהליך.
- ב. האם המשיב המבוקש עשוי להיפגע מתוצאת ההכרעה, האם יהיה כפוף למעשה בית דין, והאם שיקולי יעילות דיונית מצדיקים את צירופו.
- ג. האם הגיש המשיב החדש ערעור שכנגד בזמן, והאם טיעוניו חופפים לטיעוני המשיבים האחרים.
- ד. האם הערעור נסב על שאלות מהותיות של עובדה או משפט, והאם לצירוף צפויה השפעה על לוחות הזמנים.

3. במהלך ניהול תביעה נזיקית בבית משפט השלום, מינה בית המשפט מומחה מטעמו בתחום האורתופדיה. הנתבעת, שטענה שהמומחה שמונה מטעם בית המשפט עיין בתיעוד רפואי של התובעת בטרם מינויו, הגישה בקשה לפסול את חוות דעתו. בית המשפט דחה את הבקשה. הנתבעת מבקשת לערער על ההחלטה.

מה הדין?

- א. ערכאת הערעור תתערב בהחלטות בעניין חוות דעת מומחה בכל מקרה שבו יש חשש שהמומחה נחשף לחומר רפואי קודם ובתנאי שהדבר נעשה שלא בתום לב בלבד.
- ב. ערכאת הערעור מוסמכת לבחון מחדש את שיקול דעתו של בית המשפט לגבי כל חוות דעת מטעם מומחה, גם ללא טענת פסלות.
- ג. ערכאת הערעור תתערב רק כאשר המומחה הממונה הוא עד מומחה של אחד הצדדים או בעל עניין אישי בתוצאה.
- ד. ערכאת הערעור אינה מתערבת בהחלטות דיוניות הנוגעות לפסילת חוות דעת מומחה, אלא במקרים חריגים שבהם מתקיים חשש ממשי לעיוות דין.

4. במהלך הליך אזרחי המתנהל בבית המשפט, ביקש אחד הצדדים לפסול את המומחה שמונה מטעם בית המשפט בטענה כי המומחה נותן שירותים רפואיים במסגרת הסדר עם קופות חולים וביטוחים משלימים. הצד טוען כי עובדה זו יוצרת ניגוד עניינים שמחייב את פסילת המומחה.

מה הדין?

- א. יש לפסול את המומחה באופן מיידי, שכן כל קשר עם גוף המבטח את אחד הצדדים מהווה ניגוד עניינים אסור.
- ב. אין לפסול את המומחה רק בשל כך שהוא נותן שירותים במסגרת ביטוחים משלימים, אלא אם מתקיים אחד מהמצבים הספציפיים המנויים בתקנה, או נסיבות יוצאות דופן.
- ג. יש לפסול את המומחה אם לאחד הצדדים יש ביטוח משלים, אף ללא קשר ישיר בין המומחה לאותו צד.
- ד. די בכך שהצד טוען לניגוד עניינים באופן סביר כדי להביא לפסילת המומחה, ללא צורך בהוכחת קשר אישי או כספי.

5. במהלך דיון בבית משפט בישראל, ביקשו התובעים להמציא כתב תביעה לחברה זרה שמקום מושבה מחוץ לישראל. הם ביצעו את ההמצאה לחברה ישראלית שמספקת שירותי תמיכה טכנית לחברה הזרה. הנתבעת טענה כי ההמצאה אינה תקפה, שכן לא בוצעה לנציג מטעמה.

מה הדין?

- א. ההמצאה אינה תקפה, שכן רק המצאה לנמען עצמו או לעורך דינו בישראל נחשבת תקינה.
- ב. יש להמציא את כתב התביעה למשרדי החברה בחו"ל בלבד, מאחר שהיא רשומה מחוץ לישראל.
- ג. ההמצאה תקפה, אם יוכח שמתקיים קשר רציף בין החברה הזרה לבין החברה שהומצא לה כתב התביעה, ושזו מייצגת אותה בפועל בקשר לעסקיה בישראל.
- ד. ההמצאה תהיה תקפה רק אם החברה הזרה אישרה בכתב שהחברה המקומית מוסמכת לקבל מסמכים משפטיים בשמה.

6. יואב הגיש תביעה אזרחית שכוללת שלושה סעדים שונים: סעד כספי בגובה 100,000 ש"ח, צו עשה, וסעד הצהרתי. עבור כל אחד מהסעדים חלה אגרת בית משפט שונה. הוא מבקש לשלם את האגרה הנמוכה ביותר בלבד.
מה הדין?

- א. יש לחשב את האגרה על פי סכום כל הסעדים במצטבר.
- ב. יש לחשב את האגרה לפי האגרה החלה על הסעד הראשון בלבד, והיתר ניתנים ללא אגרה.
- ג. יש לפטור מאגרה על סעדים שאינם כספיים.
- ד. יש לשלם את סכום האגרה הגבוה ביותר מבין הסעדים, לפי השוואת האגרות המלאות על כל אחד מהם.

בתי משפט

1. בית המשפט דן בבקשה לעיכוב הליכים שהוגשה על ידי הנתבעת בטענה לקיומו של הליך תלוי ועומד במקום אחר. השופט קיבל את הבקשה והורה על עיכוב ההליך. התובע ביקש לערער על ההחלטה כ"ערעור על החלטה אחרת", אך מזכירות בית המשפט סירבה לקבל את הערעור בנימוק שהמדובר בפסק דין.
מה הדין?

- א. מדובר בהחלטה אחרת, שכן היא עוסקת בסוגיה דיונית ולא מכריעה במחלוקת גופה.
- ב. מדובר בפסק דין, מאחר שהיא שמה קץ להליך שהתנהל בפני בית המשפט.
- ג. מדובר בהחלטת ביניים, שניתנת לערעור רק ברשות.
- ד. אין מדובר בהחלטה שיפוטית כלל, ולכן אין מקום לערער עליה.

2. בני זוג נמצאים בהליכי גירושין במספר הליכים משפטיים נפרדים. באחד ההליכים, דן בית המשפט בענייני המשמורת; ולאחר מכן, באותו בית משפט, שובץ אותו שופט לדיון בתביעת רכוש בין הצדדים. הבעל הגיש בקשה לפסילת המותב, בטענה כי השופט כבר גיבש דעה בעניינם בעת שדן בענייני המשמורת.
מה הדין?

- א. יש לקבל את הבקשה, משום שמדובר באותו שופט שדן בעניינם של הצדדים בהליך אחר.
- ב. יש לדחות את הבקשה, מאחר שאין חשש ממשי למשוא פנים רק בשל היכרות קודמת עם הסכסוך בין הצדדים.
- ג. יש להעביר את הדיון למותב אחר אוטומטית, כי החוק אוסר על שופט לדון ביותר מהליך אחד בין אותם צדדים.
- ד. יש להורות על דיון חוזר בהרכב מורחב לבחינת סוגיית הפסלות.

3. בבית המשפט המחוזי ניתן פסק דין בתביעה בין שלושה בעלי דין: יעל, ליאת ויואב. בפסק הדין נפסק כי יעל תשלם לליאת סכום של 100,000 ש"ח, וכי יואב לא חייב בתשלום כלל. יעל בחרה להגיש ערעור לבית המשפט העליון כנגד ליאת בלבד. לאחר 40 ימים מהמצאת הערעור לליאת, הגיש יואב ערעור מטעמו, ובו ערער על קביעות בפסק הדין שנוגעות לממצאים שנאמרו לגביו – אף כי לא חויב בסכום.

ליאת טוענת כי יואב אינו רשאי להגיש ערעור, מאחר שלא הוגש נגדו ערעור, והוא לא הגיש ערעור עצמאי קודם לכן.

כיצד יש להכריע?

- א. יואב אינו רשאי להגיש ערעור מאחר שלא חויב בתוצאה הסופית של פסק הדין, וממילא אין לו מעמד של משיב בערעור.
- ב. יואב רשאי להגיש ערעור, אך רק בנוגע לנושאים בהם ערערה יעל – ואין לו זכות להעלות טענות עצמאיות נוספות.
- ג. יואב רשאי להגיש ערעור עצמאי מלא בתוך 60 ימים ממועד המצאת הערעור אליו, ככל שהיה בעל דין בערכאה הקודמת ואינו מערער.
- ד. רק בעל דין שהגיש ערעור עצמאי במועד יכול להגיש ערעור שכנגד לאחר מכן – משיב שלא ערער כלל אינו רשאי לעשות כן לאחר חלוף מועד הערעור המקורי.

4. עו"ד פלוני, המייצג את הנתבע בתביעת לשון הרע, נקרא לשירות מילואים פעיל בצו 8 למשך 45 ימים, שהחל 30 ימים לאחר המצאת כתב התביעה. בשל כך, כתב ההגנה הוגש באיחור של 15 ימים. התובע עתר למחיקת כתב ההגנה מהטעם שחלף המועד הקבוע בתקנות. בית המשפט התבקש לבחון האם שירות המילואים מקים טעם מיוחד המצדיק את האיחור.

מה הדין?

- א. ימי שירות המילואים אינם נחשבים במניין הימים, ולכן אין איחור כלל.
- ב. יש למחוק את כתב ההגנה, כיוון שהמועד שנקבע בתקנות הוא קשיח.
- ג. יש לשקול את הארכת המועד לפי נסיבות המקרה – שירות המילואים עשוי להוות טעם מיוחד, אך אין בו כדי להפסיק את מירון הזמן באופן אוטומטי.
- ד. יש לקבל את כתב ההגנה ללא צורך בשיקול דעת נוסף, משום ששירות מילואים הוא תמיד עילה מוצדקת להארכה.

5. אביעד, בעל מניות בחברת "טעים לי בע"מ", הגיש תביעה למחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי להחזר הלוואה בסך 2,200,000 ש"ח שלטענתו העמיד לחברה. הנתבעת ביקשה לסלק את התביעה על הסף בטענה שלחברה לא הייתה סמכות עניינית, מאחר שמדובר בהלוואת בעלים בין בעלי מניות לחברה פרטית.

מה הדין?

- א. כאשר הנתבע בהליך אזרחי הוא תאגיד ועניינה של התביעה הינה החזר הלוואה, מדובר ב"עניין כלכלי" ולכן הסמכות נתונה לבית המשפט המחוזי.
- ב. בית המשפט המחוזי מוסמך לדון בכל תביעה בה מעורבים בעלי מניות, ללא קשר למהות הסכסוך.
- ג. מכיוון שמדובר בתביעה בין בעל מניות לבין החברה בעניין כלכלי, על התביעה להתברר במחלקה הכלכלית בלבד.
- ד. תביעה להחזר הלוואת בעלים בין בעלי מניות לחברה אינה "עניין כלכלי", ולכן הסמכות נתונה לבית משפט השלום לפי סכום התביעה.

6. אוריאל, נאשם בעבירה פלילית, ביקש לקיים את הדיון בעניינו בדלתיים סגורות, בטענה כי הוא מאובחן עם אוטיזם ומוכר למערכת הפסיכיאטרית, וכי פרסום שמו והדיון הפומבי עלולים לגרום לו נזק נפשי חמור.
מה הדין?

- א. בית המשפט ייעתר אוטומטית לבקשה, שכן מדובר באדם עם מוגבלות פסיכיאטרית.
- ב. בית המשפט יבחן האם המבקש עומד בהגדרת "אדם עם מוגבלות נפשית" לפי חוק הליכי חקירה והעדה, וכן אם קיים חשש לנזק חמור מיוחד עקב פומביות הדיון.
- ג. כל בקשה לדון בדלתיים סגורות תידחה, שכן עקרון פומביות הדיון הוא מוחלט.
- ד. בית המשפט יפסול את הבקשה מאחר שאוטיזם אינו נחשב ללקות נפשית לפי החוק.

מעצרים

1. נאשם בעבירת רצח בנסיבות מחמירות מוחזק במעצר מאחורי סורג ובריח מזה למעלה משנה, וההליך הפלילי בעניינו טרם הסתיים וצפוי להימשך זמן רב. שירות המבחן קובע כי ניתן לאיין את מסוכנותו של הנאשם באמצעות מערכת פיקוח אלקטרונית הדוקה בתוספת ערבויות ואיזוק.
האם ניתן להורות על העברת הנאשם למעצר בפיקוח אלקטרוני?

- א. לא ניתן, משום שבכל עבירת רצח יש לקיים מעצר עד תום ההליכים מאחורי סורג ובריח.
- ב. ניתן, אם בית המשפט השתכנע כי מערכת הפיקוח ההדוקה מאיינת את המסוכנות של הנאשם ובשים לב למשך ההליך הצפוי.
- ג. ניתן, אך רק אם הנאשם כופר במיוחס לו.
- ד. לא ניתן להעביר למעצר בפיקוח אלקטרוני אם חלפה יותר משנה ממעצרו של הנאשם.

הוצאה לפועל

1. נגד גיא נפתח תיק הוצאה לפועל לפירעון חוב פסוק בסך 2,100 ש"ח לזוכה. האזהרה הומצאה לגיא לפני 4 חודשים. הזוכה ביקש כעת להטיל עיקול ברישום על מיטלטלין בדירת מגוריו של גיא (שהוא חייב יחיד) והציג פירוט רכוש:
(1) מחשב אישי (שווי מוערך: 900 ש"ח);
(2) מדפסת (שווי מוערך: 150 ש"ח);
(3) טלוויזיה (שווי מוערך: 400 ש"ח);
(4) מכונת כביסה (שווי מוערך: 800 ש"ח).
בנוסף, הזוכה טוען כי למרות שהחוב נמוך, יש בידו ראיות לכך שגיא מחזיק ציוד נוסף בעל ערך משמעותי אשר לא פורט ברשימת הציוד לעיל.
מה הדין?

- א. על הרשם לדחות את הבקשה בשלב זה, מאחר שהחוב נמוך מ-2,500 ש"ח, וטרם חלפו שישה חודשים מיום המצאת האזהרה.
- ב. הרשם רשאי להורות על עיקול ברישום.
- ג. הרשם רשאי להורות על עיקול ומימוש מיידי של המיטלטלין, מאחר שאין מניעה לעקל נכסי חייב שאינו מנהל עסק.
- ד. הזוכה רשאי לבקש עיקול ברישום רק אם יוכיח שקיימת אפשרות ממשית להמציא מידע נוסף על נכסים נוספים תוך 14 ימים, אחרת הבקשה תידחה.

2. רינה, זוכה יחידה, מנהלת תיק הוצאה לפועל נגד רועי בגין חוב פסוק בסך 3,200 ש"ח. האזהרה הומצאה לרועי לפני חודשיים בלבד. בבקשה שהגישה רינה לעיקול ברישום על מיטלטלין בביתו של רועי, ציינה כי מדובר בחוב ישן וכי רועי מתעלם מניסיונותיה לגבות את החוב. היא טוענת שמיד לאחר העיקול תבקש גם הוצאת המיטלטלין למכירה.
מה הדין?

- א. הרשם אינו מוסמך להורות על עיקול כלשהו, שכן דרישת 6 החודשים ומינימום החוב הן דרישות שלא ניתנות לחריגה בשום מקרה.
- ב. הרשם יכול להורות על עיקול מיידי גם בלי מתן נימוקים, כל עוד מדובר בחוב מעל 2,500 ש"ח.
- ג. רשם ההוצאה לפועל רשאי להורות על עיקול ברישום גם אם לא חלפו שישה חודשים מיום המצאת האזהרה, אך רק אם שוכנע כי יש הצדקה מיוחדת לכך, מנימוקים שיירשמו בהחלטה.
- ד. הרשם מחויב לדחות את הבקשה מאחר שטרם חלפו לפחות שלושה חודשים מהמצאת האזהרה.

3. נגד חברת "פרחוני בע"מ" נפתח תיק הוצאה לפועל בגין חוב פסוק בסך 6,000 ש"ח. החוב מתייחס לספק שירותים קטן שנקלע לקשיים תזרימיים. האזהרה לחברה הומצאה לפני חמישה חודשים. כעת מבקש הזוכה להטיל עיקול ברישום על מיטלטלין הנמצאים במשרדי החברה (שאינה מנהלת עסק מבית מגורים, אלא במשרד במתחם מסחרי). הזוכה טוען כי מאחר שמדובר בחוב מעל 2,500 ש"ח – הוא עומד בתנאי החוק לעיקול ברישום.
מה הדין?

- א. הרשם רשאי להורות על עיקול ברישום, שכן החוב מעל 2,500 ש"ח והזוכה הוא יחיד.
- ב. הרשם רשאי להטיל עיקול ברישום בכל מקרה, ללא תלות בסכום החוב, מאחר שמדובר בתאגיד מסחרי.
- ג. על הרשם להורות על עיקול מידי של המיטלטלין, שכן בתאגידים לא חלה חובת המתנה של 6 חודשים.
- ד. על הרשם לדחות את הבקשה, מאחר שכאשר מדובר בתאגיד, סכום הסף לעיקול ברישום הוא 35,000 ש"ח, ולא 2,500 ש"ח.

4. נגד חברת "אלפא שיווק בע"מ" מתנהל תיק הוצאה לפועל בגין חוב פסוק בסך 42,000 ש"ח. האזהרה הומצאה לחברה לפני 8 חודשים. כעת מבקש הזוכה להורות על עיקול ברישום, ובשלב הבא – על הוצאה ומימוש של מיטלטלין מהמשרד של החברה.
בין המיטלטלין שנרשמו כדלקמן:
(1) מחשב אישי (שווי מוערך: 950 ש"ח);
(2) טלפון נייד (שווי מוערך: 140 ש"ח);
מנהלת החברה טוענת כי הציוד מוגן מעיקול בשל ערכו הנמוך.
מה הדין?

- א. רשם ההוצאה לפועל רשאי להורות על עיקול והוצאה של המיטלטלין, שכן מגבלות הפטור מהעיקול חלות רק על חייבים שהם יחידים, ולא על תאגידים.
- ב. על הרשם לדחות את הבקשה, מאחר שכל המיטלטלין מוגנים מתוקף סכומי הפטור, ללא קשר לשאלת זהות החייב.
- ג. הרשם רשאי להורות רק על עיקול ברישום, אך לא על הוצאת המיטלטלין, אלא אם החוב עולה על 50,000 ש"ח.
- ד. על הרשם לדחות את הבקשה מאחר שלא הוכח כי ננקטו קודם לכן הליכי גבייה אחרים כנדרש על פי דין.

דיני משפחה

1. **האם תביעה אזרחית שעילתה סכסוך כספי בין אלמונית לבין הוריו של בן זוגה המנוח (שאינו חייתה עד מותו, אך לא נישאה לו), נופלת בגדר "ענייני משפחה" ויש לבררה בבית המשפט לענייני משפחה?**

- א. כן, הוריו של בן זוג מנוח נחשבים "בני משפחה" לפי החוק, והתביעה נחשבת ככזו שעילתה סכסוך בתוך המשפחה.
- ב. לא, מאחר שבן הזוג נפטר, לא מתקיים עוד קשר משפחתי כהגדרת החוק.
- ג. לא, רק אם הייתה נישואין בין הצדדים התביעה תיכנס בגדר סמכות בית המשפט לענייני משפחה.
- ד. כן, אך ורק אם שווי התביעה נמוך מ-2.5 מיליון ש"ח.

2. **אלי ונעמה חיו כידועים בציבור במשך חמש שנים, ובמהלך תקופה זו חתמו ביניהם על הסכם הקובע הפרדה רכושית מלאה. כעבור שנתיים מהחתימה נישאו. עם פרידתם, מבקש אלי לאכוף את ההסכם.**

האם ניתן לראות בהסכם שנחתם בעת שהיו ידועים בציבור כהסכם ממון מחייב?

- א. כן, משום שכל הסכם ממון בין ידועים בציבור תקף גם לאחר הנישואין.
- ב. לא, הסכם כזה טעון אישור בית המשפט לענייני משפחה גם אם נחתם טרם הנישואין.
- ג. כן, אם ההסכם נוסח בכתב ונחתם בפני עורך דין.
- ד. לא, משום שההסכם שנחתם בעת שהצדדים היו ידועים בציבור אינו תקף אוטומטית לאחר נישואיהם.

3. **רונית הגישה תובענה בענייני ירושה בבית המשפט לענייני משפחה. בעת הגשת כתב ההגנה, ביקש אחיה צירוף של דוד המשפחה כצד שלישי להליך, בטענה שהכרעת ביהמ"ש עלולה להשפיע גם על זכויותיו.**

כיצד יכריע בית המשפט בבקשה?

- א. ידחה את הבקשה, משום שצירוף צד שלישי לצורך קניית סמכות אסור לפי החוק.
- ב. ייעתר לבקשה, משום שכל צד שלישי שיש לו עניין בתוצאה חייב להיות מצורף.
- ג. ייעתר לבקשה רק אם הבקשה הוגשה יחד עם כתב ההגנה, והצירוף נחוץ לבירור ההליך.
- ד. ידחה את הבקשה, מאחר שצירוף צד שלישי נדרש להיעשות רק על פי דרישת התובע.

דיני עונשין

1. יוסי הורשע בעבירה פלילית חמורה. בגזר הדין ביקש עורך דינו של יוסי מבית המשפט לאזן בין הצורך להשיג אחידות בענישה לבין הצורך להתחשב בנסיבות חייו האישיות הקשות.
מה הדין?

- א. על בית המשפט לגזור עונש זהה לעונשים שניתנו בעבר בעבירות דומות, תוך התעלמות מהנסיבות האישיות של הנאשם.
- ב. על בית המשפט לגזור את העונש לפי שיקול דעת חופשי, ללא צורך בשיקולים של השוואה למקרים דומים או נסיבות אישיות.
- ג. על בית המשפט לגזור את העונש תוך קביעת יחס הולם בין חומרת העבירה ומידת האשמה לבין סוג ומידת העונש, תוך איזון בין אחידות הענישה לענישה אינדיבידואלית.
- ד. על בית המשפט לקבוע עונש מקסימלי הקבוע בחוק כדי להרתיע את הציבור, מבלי להביא בחשבון נסיבות אינדיבידואליות.

2. בית המשפט גזר על נאשם עונש מאסר של 5 שנים בגין עבירה חמורה. הנאשם ביקש לדחות את מועד תחילת ריצוי המאסר בשל נסיבות משפחתיות אישיות.
מה הדין?

- א. בית המשפט יורה על דחיית ריצוי המאסר, שכן נסיבות משפחתיות הן תמיד עילה מספקת לעיכוב ביצוע.
- ב. בית המשפט יעתר לבקשה רק אם הוכח כי מדובר בנסיבות חריגות ויוצאות דופן המצדיקות את הדחייה, אף שמדובר בעבירה חמורה.
- ג. בית המשפט מחויב להורות על עיכוב ביצוע אם הוגשה בקשה בטרם חלף המועד לריצוי העונש.
- ד. החוק קובע כי דחייה כזו חלה על עונשי מאסר קצרים שאינם חורגים מ-12 חודשים, ולכן אין מקום להיענות לבקשה במקרה זה.

3. נאשם הורשע בביצוע עבירה חמורה. במהלך ההליך הוכח כי עבר הליך שיקומי מוצלח ויש סיכוי של ממש להמשך שיקומו.
האם לבית המשפט יש סמכות לא לגזור על הנאשם עונש מאסר בפועל?

- א. לא. בית המשפט מחויב לגזור עונש על פי מתחם העונש ההולם ואינו מוסמך לסטות ממנו מטעמי שיקום, אף אם מדובר בנסיבות יוצאות דופן.
- ב. כן. בית המשפט רשאי לסטות ממתחם הענישה ההולמת ולבטל כל רכיב של מאסר בפועל, אם התרשם כי השיקום היה כן ועמוק.
- ג. לא. גם אם יימצא שהנאשם השתקם, בעבירה חמורה אין הצדקה לסטות מהמתחם ההולם, אלא בנסיבות מיוחדות ויוצאות דופן שיש לפרטן בגזר הדין.
- ד. כן. בעבירות חמורות, כל הליך שיקומי מצדיק סטייה ממתחם הענישה ההולמת ואינו מצריך הנמקה מיוחדת.

4. אלעד, בן 17 וחצי בעת ביצוע העבירות, הורשע בביצוע שורת עבירות מין חמורות כלפי שתי נערות צעירות בנות 13 ו-14, תוך ניצול יחסי מרות שנוצרו במסגרות חינוכיות בלתי פורמליות. לפי תסקיר שירות המבחן, אלעד משתף פעולה באופן מלא עם ההליך הטיפולי, מביע חרטה עמוקה ועבר שינוי התנהגותי משמעותי במסגרת שיקומית סגורה שבה הוא שוהה כבר שמונה חודשים, לרבות טיפול קבוצתי ועבודה קהילתית. ההגנה עותרת להימנע מהטלת עונש מאסר בפועל, ולקבוע כי יש לחרוג ממתחם הענישה ההולמת מטעמי שיקום. מנגד, הפרקליטות טוענת כי מדובר בעבירות חמורות כלפי קטינות חסרות ישע, וכי ענישה מקלה תפגע קשות בתחושת הצדק של הקורבנות ובאמון הציבור במערכת המשפט. בית המשפט נדרש לגזור את דינו של אלעד.

איזו מהחלופות הבאות נכונה ביותר?

- א. בית המשפט מחויב לחרוג ממתחם הענישה ההולמת ולהעדיף את השיקום לאור קטינותו של אלעד והשתלבותו בתהליך טיפולי מוצלח.
- ב. קטינותו של אלעד אינה רלוונטית כלל בענישה במקרה של עבירות מין חמורות, ויש להחיל עליו ענישה של בגיר.
- ג. במצב כזה, נוכח גיל הנאשם והבעת חרטה, יורה בית המשפט על מאסר מותנה בלבד כחלק מגישה טיפולית-שיקומית.
- ד. בית המשפט ישקול את נסיבות השיקום, אך רשאי להטיל עונש מאסר בפועל, מאחר שעבירות מין חמורות מצדיקות איזון שונה בין השיקום לבין יתר שיקולי הענישה, במיוחד הגנה על הנפגעות והרתעה.

5. יואב, פסיכולוג קליני מוסמך, טיפל בטיפול רגשי בקטינה בת 17 במשך כחודש. במהלך הטיפול התפתחה ביניהם מערכת יחסים אינטימית, שהובילה ליחסי מין ביוזמתו.

האם מדובר בעבירה פלילית?

- א. לא, שכן הקטינה בת יותר מ-16, ולכן מדובר בהסכמה חוקית.
- ב. כן, מדובר בעבירה של אינוס לפי סעיף 345 לחוק העונשין.
- ג. כן, מדובר בחדירה אסורה תוך ניצול יחסי תלות לפי סעיף 346(א)(2).
- ד. לא, כל עוד הטיפול נעשה בידיעת הוריה והם הסכימו לקשר.

נזיקין

1. חברת קבלנות הציבה עגורן גבוה באתר בנייה עירוני לצורך הנפת ציוד כבד. במהלך הלילה, העגורן קרס לפתע ופגע בעובד ניקיון שעבר במקום ונפצע קשה. מבדיקת מהנדס עולה כי התקלה נבעה מכשל הידראולי בציר של רכב-מנוף שעל גביו היה מותקן העגורן, וכי אותו מנוף הונע בכוח מכני ונחשב רכב לפי הגדרת החוק. מנגד, באירוע אחר, רכב פרטי חנה בניגוד לתמורר "אין עצירה" בצומת מרכזי. נהג אופנוע שניסה לעקוף את הרכב נאלץ לסטות, איבד שליטה ונחבל קשה. שני הנפגעים הגישו תביעות לפי חוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים.

מה הדין?

- א. שני המקרים ייחשבו כתאונות דרכים, שכן היה מעורב בהם רכב מנועי.
- ב. רק המקרה של הרכב שחנה במקום אסור ייחשב כתאונת דרכים, שכן מדובר בהתממשות סיכון תחבורתי מוכר; נפילת העגורן אינה מהווה שימוש תחבורתי רגיל, ולכן לא נוצר קשר סיבתי משפטי.
- ג. אף אחד מהמקרים לא ייחשב כתאונת דרכים, שכן הפגיעה לא נגרמה עקב שימוש רגיל ברכב לתחבורה.
- ד. שני המקרים ייחשבו כתאונות דרכים אם יוכח שלרכב הייתה תקלה טכנית מהותית, הגם שלא היה בתנועה.

דיני קניין

1. עופר, תושב אזור הררי סמוך לגבול הצפון, השתמש במשך 17 שנים בשטח מקרקעין סמוך לביתו לצורך רעיית צאן וגידול ירקות. הקרקע מעולם לא הייתה רשומה על שם אדם פרטי, ואין לה נסח טאבו. לאורך השנים, הרשויות המקומיות והמדינה לא נקטו כל צעד למנוע את השימוש בקרקע או לפנות את עופר. כעת, המדינה דורשת את פינויו של עופר מהקרקע בטענה שמדובר בנכס מדינה. עופר טוען להגנתו כי "אף אחד לא אמר לי לעצור – ולכן אני בעל זכות בקרקע או לפחות רשאי להמשיך להשתמש בה, מכוח רשות מכללא או זיקת הנאה".
מה הדין?

- א. כל שימוש ארוך טווח ללא התנגדות מצד המדינה מקנה זכות קניינית בנכס מקרקעין, ולכן מדובר בזיקת הנאה.
- ב. השימוש אינו מקנה זכות קניינית, אך מדובר ברשות מכללא, ולכן המדינה אינה יכולה לפנותו ללא פיצוי.
- ג. הקרקע תיחשב לנכס מדינה, והשימוש הארוך לא מקנה זכות – אפילו לא רשות מכללא, אלא במקרים נדירים.
- ד. המדינה מחויבת להוכיח כי הקרקע רשומה בטאבו על שמה כדי לטעון לבעלות לפי חוק נכסי המדינה.

אתיקה מקצועית

1. עו"ד עדי טיפלה בתיק אזרחי עבור לקוחה במשך שנתיים, ולאחר סיום ההליכים סרקה את כלל המסמכים, כולל מסמכים שנמסרו לה ע"י הלקוחה. את המסמכים האלקטרוניים שמרה בעותקים קשיחים. עו"ד עדי שוקלת לבער את המסמכים המקוריים לצורך חיסכון במקום אחסון.
מה הדין?

- א. המסמכים נסרקו ושמורים בהתאם להוראות פקודת הראיות, והם אינם מסמכים הניתנים להצגה רק בצורת מקור לפי כל דין, ואין ללקוחה דרישה לשמור את המקור – ניתן לבער.
- ב. ניתן לבער כל מסמך אם עברו לפחות 7 שנים ממועד הסריקה, בתנאי שהוא אינו קשור להליך תלוי ועומד.
- ג. אסור לבער מסמכים כלל במהלך תקופת השמירה, גם אם נסרקו ונשמרו באמצעים דיגיטליים.
- ד. ניתן לבער את המסמכים רק באישור הלקוח בכתב, ללא קשר לשאלה אם נסרקו.

2. עו"ד רון שומר את תיקי הלקוחות שלו בפורמט דיגיטלי בענן. לקוחו לשעבר, שמואל, גילה כי מסמך אישי שלו נחשף לגורם שלישי בשל כשל באבטחה. רון טען כי אין תקלה, כי מדובר בעותק סרוק ולא במסמך מקורי.
מה הדין?

- א. אין חובות מיוחדות כל עוד מדובר במסמך סרוק ולא מקורי.
- ב. עליו לשמור רק על חומר מקורי מפני דליפה, אך אין חובה לשמור על מידע סרוק.
- ג. חובתו לא חלה על מידע הנוגע ללקוחות לשעבר.
- ד. עליו לנקוט באמצעים מקובלים וסבירים, בהתחשב באופי החומר ובטכנולוגיות הזמינות, גם כאשר מדובר בעותקים סרוקים.

3. עו"ד ליאור ייצג לקוח בהליך משפטי שנמשך ארבע שנים והסתיים בפסק דין. חמש שנים לאחר סיום הייצוג, ביקש הלקוח לקבל את המסמכים שנמצאים אצל ליאור. עורך הדין טען כי הוא אינו מחויב עוד לשמור את המסמכים.
האם עורך הדין פעל כדין?

- א. כן, משום שתקופת השמירה מתחילה מיום פתיחת התיק, ולא מיום סיום ההליך.
- ב. כן, אם עברו יותר משלוש שנים, שמירת החומר נתונה לשיקול דעת.
- ג. לא, שכן טרם חלפו שבע שנים ממועד סיום ההליכים, ולכן עורך הדין מחויב לשמור את החומר ולמסרו לבקשת הלקוח.
- ד. לא, אלא אם הוסכם אחרת בכתב בין עורך הדין ללקוח.

4. הילה היא בוגרת לימודי משפטים באוניברסיטה באוסטרליה. היא פנתה לממונה לעניין הכרה כדי שיכיר בלימודיה כ"השכלה משפטית גבוהה". הממונה דחה את הבקשה בנימוק שהיקף הקורסים לא עומד באמות המידה. הילה סבורה שהחלטת הממונה שגויה, שכן השלימה גם סטאז' ובחינות פנימיות בהיקף נרחב. היא שוקלת להשיג על ההחלטה.
מה הדין?

- א. עליה לפנות ישירות לבג"ץ בהשגה על שיקול הדעת של הממונה.
- ב. עליה לפנות לוועדה המורכבת מנציג משרד המשפטים, נציג הלשכה ונציג אקדמיה למשפטים.
- ג. עליה להגיש ערר לבית הדין המשמעתי של לשכת עורכי הדין.
- ד. עליה להגיש בקשה מחודשת לממונה בצירוף חוות דעת מהאוניברסיטה שלמדה בה.

5. נועם עבד במשך חמש שנים כמשפטן בכיר במחלקה המשפטית של חברת ענק בארצות הברית. במסגרת עבודתו ייצג את החברה מול גופים ציבוריים ופרטיים, ניהל מו"מ משפטי ועסקי, ניסח חוזים מורכבים וייעץ באופן שוטף לדירקטוריון החברה. למרות תפקידו המהותי, הוא לא הוסמך רשמית כעורך דין בארה"ב. כעת נועם שב לישראל ומעוניין לקבל הכרה בניסיונו לצורך קיצור תקופת ההתמחות או קבלת פטור מבחינות.
מה הדין?

- א. נועם יוכל לבקש מהלשכה הכרה בניסיון, וזו תבחן אם עסק בפועל בעריכת דין בדומה לעורך דין בישראל, בהתאם לאמות המידה שנקבעו.
- ב. נועם יוכל לבקש הכרה מהוועדה הבין-משרדית במשרד המשפטים, ללא צורך בבחינת אמות מידה.
- ג. נועם יוכל לפנות לבית המשפט המחוזי ולבקש הכרה בדרך של עתירה מנהלית.
- ד. נועם לא יוכל לקבל הכרה, שכן לא הוסמך לעריכת דין במדינה זרה.

6. רנה סיימה את לימודיה המשפטיים בצרפת, הוסמכה כעורכת דין במדינה זו ועסקה בעריכת דין במשך שלוש שנים ברציפות. לאחר שעברה לישראל, הגישה בקשה להתקבל להתמחות בלשכת עורכי הדין. היא צירפה לבקשה אסמכתאות המעידות על ניסיונה, וביקשה שהלשכה תקצר לה את תקופת ההתמחות.
מהי תקופת ההתמחות הקצרה ביותר שהלשכה רשאית לאשר לרנה?

- א. ארבעה חודשים.
- ב. שישה חודשים.
- ג. שמונה חודשים.
- ד. הלשכה אינה רשאית לאשר קיצור תקופת התמחות.

7. איגור, עורך דין מוסמך באוקראינה, עלה לישראל בשנת 2015. באוקראינה עסק איגור בעריכת דין במשך שבע שנים, לפי תנאי ההסמכה במדינתו. נסיונו של איגור באוקראינה הוכר ובשנת 2024 התחיל בהתמחות בישראל לצורך קבלת רישיון עריכת דין.
האם איגור זכאי לפטור מבחינת ההסמכה?

- א. כן, מאחר שעבד מעל חמש שנים בעריכת דין וניסיונו הוכר.
- ב. כן, מאחר שעבד שבע שנים בעריכת דין והתחיל את ההתמחות בישראל תוך עשר שנים מיום עלייתו ארצה.
- ג. לא, כיוון שלא התחיל בהתמחות מיד עם עלייתו לישראל.
- ד. לא, כל משפטן המבקש להתקבל כעו"ד רשום בלשכת עורכי הדין מחויב להיבחן בבחינת ההסמכה.

8. ויקטור הוא עורך דין צרפתי המחזיק ברישיון עריכת דין תקף בצרפת, ועבד שם כעורך דין במשך 6 שנים. הוא הגיש בקשה להיכלל במרשם עורכי הדין הזרים בלשכת עורכי הדין בישראל, וצירף אישור על ביטוח מקצועי בתוקף, וכן עבר בהצלחה בחינת אתיקה מקצועית שנערכה בעברית.
מה הדין?

- א. בקשתו של ויקטור תידחה מאחר שלא עמד בדרישת הוותק שנקבעה בחוק.
- ב. בקשתו של ויקטור תאושר, שכן הוא עומד בדרישות השכלה, אתיקה ובטוחה.
- ג. בקשתו של ויקטור תידחה, משום שאין לו פיקדון בנקאי.
- ד. בקשתו של ויקטור תאושר רק אם יעבור בחינה בעברית.

9. קרלה נרשמה כעורכת דין זרה בישראל לפני שלוש שנים, על סמך רישיון מקנדה. עם סיום תקופה זו, לא הציגה אישור תקף על רישיון עריכת דין זר ולא מסרה הצהרה על היעדר הרשעות פליליות או משמעותיות מחוץ לישראל, גם לא בתוך חצי שנה לאחר המועד.
מה הדין?

- א. הלשכה חייבת להורות מיידית על העברת עניינה לבדיקה משמעתית.
- ב. הלשכה יכולה להאריך לה את המועד עד שנה אחת נוספת, אם תציג טעמים מיוחדים.
- ג. הלשכה רשאית למחוק אותה מהמרשם.
- ד. הלשכה מנועה ממחיקתה כל עוד לא קיבלה מידע על הרשעה פלילית.

10. עו"ד רונית, עורכת דין ותיקה, הגישה בשם לקוחה עתירה לבג"ץ. במסגרת העתירה היא ציטטה פסקי דין שתומכים, לטענתה, בעמדת לקוחתה. מאוחר יותר התברר כי חלק מהפסיקה שצוטטה אינה קיימת כלל, וככל הנראה הופקה על ידי כלי בינה מלאכותית ששימש אותה בעת ניסוח העתירה. רונית טענה להגנתה כי הסתמכה בתום לב על הכלי, ואין לראות בה אחראית למידע השגוי.
מה הדין?

- א. מדובר בטעות בתום לב שאינה מהווה עבירת אתיקה, משום שעורכת הדין לא יצרה את המידע בעצמה.
- ב. שימוש בכלי בינה מלאכותית פוטר את עורך הדין מאחריות לאמיתות המידע, כל עוד הוא הצהיר על כך בגילוי נאות לבית המשפט.
- ג. עורך דין אחראי על כל מידע שהוא מגיש לבית המשפט, גם אם נוצר על ידי בינה מלאכותית – הצגת מידע שגוי מהווה הפרה של כללי האתיקה.
- ד. הבעיה הייתה נמנעת אילו הייתה רונית מוסרת את העתירה בע"פ, שכן כללי האתיקה לא חלים על טענות בע"פ בבית המשפט.